

Grundlag for øget bundfradrag for økologiske landbrug

Økologer burde dokumenterbart have et betydeligt bundfradrag ved beregningen af det økologiske landbrugs klimabelastning.

- Et øget økologiske bundfradrag vil fremme den fordobling af det økologiske areal som EU og den danske regering har sat som mål.
- Et øget økologisk bundfradrag er fuldt berettiget af de økologiske regler, der kræver højt niveau af plantedække hele året.
- Statistik for dyrkning af græs viser at økologer opfylder reglerens krav om 50% græs/efterafgrøder.
- Understøttes af den videnskabelige dokumentation for ophobning af kulstof (C) i jorden under græs.

Nedenstående oversigt giver referencer og deres hovedpointer for disse pointer.

Fordobling af det økologiske areal

EU Commission (2024) *Organic action plan*. Available at: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-action-plan_en

Citat: The Commission has set out a comprehensive organic action plan for the European Union. Through it, the Commission will aim to achieve the European Green Deal target of 25% of agricultural land under organic farming by 2030. (Citat slut).

Regeringen (2024) *'Aftale om et grønt Danmark'*. p 29. Available at <https://mim.dk/media/5jsoi3se/aftale-om-et-groent-danmark.pdf>

Citat: Parterne noterer sig, at det er regeringens ambition at fordoble det økologiske areal i 2030 i henhold til landbrugsaftalen fra 2021. (Citat slut).

I modsætning til disse målsætninger er det økologiske areal skrumpet med 9.500 ha fra 2022 til 2024.

Attrup, L. (2024) *Danmark bliver mindre økologisk – ny nedtur lurer*. Available at: <https://agriwatch.dk/Nyheder/Landbrug/article17010496.ece>

Citat: Det samlede økologiske areal (inkl. areal under omlægning) nåede op på 313.111 hektar i 2021, men er i 2022 og 2023 reduceret med i alt 9.500 hektar.

Citat: Udgangspunktet for regnestykket er det økologiske areal i 2018, og målet er, at 510.000 hektar svarende til 21 pct. af arealet drives økologisk i 2030. (Citat slut).

Koszyczarek, H.H. (2025) *Efterspørgslen på økologi stiger - men arealet har lige taget det største dyk i 20 år, Økologisk - nyt om udviklingen*. Available at: <https://okonu.dk/politik-og-udvikling/efterspoergslen-paa-oekologi-stiger-men-arealet-har-lige-taget-det-stoerste-dyk-i-20-aar>.

Citat: Denne gang er faldet dog ikke helt så stort: Fra **303.563 ha** til **295.145 ha**. (Citat slut).

Økologer skal have græs i sædskiftet

Landbrugsstyrelsen (2024) *'Vejledningen om økologisk jordbrugsproduktion 2024 ver 1.3'*.

Landbrugsstyrelsen. Available at:

https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Indsatsomraader/Oekologi/Jordbrugsbedrifter/Vejledning_til_oekologisk_jordbrugsproduktion/OEkologivejledning_2024_ver.1.3.pdf.

Citat fra afsnit: 17.1.2 Kulstoflagrende afgrøder i sædskiftet

På en økologisk bedrift skal der dyrkes kulstoflagrende afgrøder svarende til 50 pct. af bedriftens inderberede produktionsareal med hovedafgrøder, mellemafgrøder og efterafgrøder. Dette skal fremgå af den årlige indberetning.

Kulstoflagrende afgrøder er:

- Græs, græsblandinger, kløver og lucerne permanent eller i omdrift.
- Udlæg af græs, græsblandinger, kløver, og mellem-/efterafgrøder.
- Energiafgrøder, skovkulturer, frugttræer og buske med bunddække af græs. (Citat slut).

Græsproduktion hos økologer og konventionelle

Landbrugsstyrelsen (2024) 'Statistik over økologiske jordbrugsbedrifter 2023 - Certificering og Produktion'. Available at: https://lbst.dk/Media/638501567069502812/Statistik_over_oekologiske_jordbrugsbedrifter_2023.pdf.

Citat: Figur 10. Procentvis fordeling af afgrødekategorier indberettet for hhv. det økologiske produktionsareal og det samlede produktionsareal i 2023. (Citat slut).

Forklaring til figur 10: Figuren viser konventionelt drevet areal med "Foder af græs kløver og lucerne" for det samlede produktionsareal på 20,3% og nedenfor tilsvarende for økologer på 47,0%

Ud fra disse tal kan det beregnes at konventionelle landbrug har en "foder af græs kløver og lucerne"-andel på 16,9%, idet det økologiske areal beregnes som 11,4% af det samlede landbrugsareal.

Græs binder kulstof

Taghizadeh-Toosi et al (2014) 'Changes in carbon stocks of Danish agricultural mineral soils between 1986 and 2009', *European Journal of Soil Science*, 65. Available at: <https://doi.org/10.1111/ejss.12169>.

Citat: The most conspicuous effect extracted from our dataset was related to the presence of grass leys. These significantly increased SOC by 0.95 t C ha⁻¹ year⁻¹ in the 0–25 cm layer and by 0.58 t C ha⁻¹ year⁻¹ in the 25–50 cm layer. (Citat slut).

og :

Citat: However, grass leys tended to increase SOC in the 50–100 cm layer (Table 6). Including this effect, the presence of grass leys promoted an average annual increase of 1.65 t C ha⁻¹ in the entire soil profile. (Citat slut).

Eriksen, J., Jensen, P.N. and Jacobsen, B.H. (2014) *Virkemidler til realisering af 2. generations vandplaner og målrettet arealregulering*. 054. Bilag 2 tabel 1 - :Available at: <https://dcapub.au.dk/djfpublikation/index.asp?action=show&id=1188>.

Citat: C-lagring, produktive græsmarker 5700 kg CO₂-ækv ha⁻¹

C-lagring, lav input græsmarker 3100 kg CO₂-ækv ha⁻¹

C-lagring, græsmarker uden input (brak) 500 kg CO₂-ækv ha⁻¹ (Citat slut).

Forklaring: De 3.100 kg CO₂e nævnt her svarer til ca. 840 kg kulstof i jorden/år.

Mikkelsen, M.H., Albrektsen, R. and Gyldenkærne, S. (2022) *Sammenligning af Klimaeffekter. Emissionsopgørelse, Emissionsfremskrivning og Klimaeffekttabel*. Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, nr. 501. <http://dce2.au.dk/pub/SR501.pdf>.

Citat: En ændring fra korndyrkning til gødet græsfrø/græsmark vil derfor skønsmæssigt øge den årlige C-mængde per ha på 0,54 ton C/ha/år svarende til 2,0 ton CO₂/ha/år over de næste 10-20 år. Dette er 31 % lavere end skønnet af Eriksen et al. (2014). (Citat slut).

Christensen, B.T. et al. (2009) 'Soil carbon storage and yields of spring barley following grass leys of different age', *European Journal of Agronomy*, 31(1), pp. 29–35. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.eja.2009.02.004>.

Citat: The annual accumulation of soil C during the ley phase averaged 1.1 t C ha⁻¹. (Citat slut).

Jensen, J.L., Munkholm, L.J. and Eriksen, J. (2022) 'Kulstof i et klimaperspektiv', *Vand & Jord*, 29(3), pp. 104–106. Available at: https://vand-og-jord.dk/wp-content/uploads/2023/12/VJ-3_22_Kulstofindhold-i-jord_s104-106.pdf.

Citat: Den gennemsnitlige årlige lagring af kulstof ved at omlægge et areal, som tidligere blev brugt til korndyrkning, til et sædskifte med 1/3 kløvergræs blev bestemt til 0,25 tons ha⁻¹ år⁻¹. (Citat slut).

Forklaring: De forsøg der er refereret i artiklen fokuserede på de øverste 20 cm.

Olesen J.E (2018) 'Kulstofbinding i økologiske græsmarker. Notat i FØL projektet Økologisk jordbrug som bidrag til at nå klimamålene'. <https://projekter.seges.dk/-/media/projectreport/projectdocuments/>

Citat: Kulstofindholdet i jorden afspejler balancen mellem tilførsel af kulstof i organisk materiale og den mikrobielle nedbrydning af dette materiale samt jordens indhold af organisk stof. Ved omlægning fra afgrøder i omdrift til græsmarker sker der en opbygning af kulstof i jorden fordi mængden af til-ført organisk stof øges. Resultater fra langvarige forsøg giver grundlag for følgende anslåede vær-dier for kulstoflagring i forskellige produktionssystemer med kløvergræs.

Kløvergræs til grøngødning med tilbageførsel af biomassen i marken: 1,2 t C/ha/år

Kløvergræs til biogas med returnering af afgasset biomasse: 1,0 t C/ha/år

Kløvergræs til slæt: 0,6 t C/ha/år Græs ved lavt produktionsniveau 0,3 t C/ha/år

Sammenligning af græsmarker til slæt og afgræsning viser afgræsningen kan øge kulstoflagringen med 0,6-1,2 t C/ha/år. Ved omlægning af vedvarende græsmarker vil kulstoflagringen blive reduce-ret med ca. 0,2 t C/ha/år. (Citat slut).

Chebet, S., Munkholm, L.J. and Jensen, J.L. (2023) ‘Rapid increase in soil organic carbon and structural stability in a sandy loam soil following conversion from long-term arable to semi-natural grassland irrespective of initial soil conditions’, *Geoderma*, 438, p. 116646. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.geoderma.2023.116646>.

Citat: The increase in topsoil SOC stock was 6% a year and a half after conversion across previous management treatments. This corresponds to an average annual increase in the stock of 1.3 Mg C/ha/year. (Citat slut).

Forklaring: Mega gram (Mg) svarer til ton. Og undersøgelsen viste derfor en stigning i kulstofindhold i jorden på 1,3 ton/ha/år.